

ISSN 2729-9767

Inštitút pre výskum
práce a rodiny

BULLETIN IVPR

APRIL - MAY 2025
VOL 6 ISSUE 4-5

MIROSLAVA KORDOŠOVÁ

EUROFOUND

AKO DÔLEŽITÝ NÁSTROJ

NA ZLEPŠOVANIE PRACOVNÝCH A ŽIVOTNÝCH PODMIENOK

AKTIVITY ZA SLOVENSKO

INŠTITÚT PRE VÝSKUM PRÁCE A RODINY
2025

Eurofound ako dôležitý nástroj na zlepšovanie pracovných a životných podmienok

Aktivity za Slovensko

Zostavila:

Miroslava Kordošová, členka tímu NEC Slovensko

Spolupráca:

Rastislav Bednárík, Daniela Kešelová, Martina Mičicová Luptáková, Zuzana Turkovič

Obsah

Úvod	3
I. Postavenie a význam Eurofoundu	3
Kľúčové priority programu na rok 2025	6
II. Aktivity NEC Slovensko	7
<i>Hlavné aktivity NEC Slovensko na IVPR</i>	8
<i>Význam spolupráce</i>	9
Použitá literatúra a zdroje	17

Úvod

Predkladané číslo Bulletinu IVPR sa zaoberá aktivitami, poslaním a významom Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok – Eurofoundu, ktorý tento rok oslavuje 50.výročie vzniku a aktivitami národného korešpondenčného tímu (Network of Eurofound correspondents – NEC) za Slovensko, ktorý pôsobí na Inštitúte pre výskum práce a rodiny. Bulletin je publikačnou aktivitou vo vzťahu k Dialógom s IVPR.

I. Postavenie a význam Eurofoundu

Eurofound (ďalej len "EF") - Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok je tripartitná ako decentralizovaná agentúra Európskej únie založená v roku 1975. Jej úlohou je poskytovať znalosti a prispievať tým k rozvoju lepšej sociálnej politiky, politiky v oblasti zamestnanosti a politiky súvisiacej s prácou podľa nariadenia (EÚ) 2019/127. Jej hlavným cieľom je poskytovať výskumom podložené poznatky na podporu tvorby sociálnych, zamestnaneckých a pracovných politík v EÚ. Sídli v Írsku v Dubline.

Súčasným výkonným riaditeľom je Ivailo Kalfin (Bulharsko). Zástupkyňa riaditeľa, Maria Jepsen (Dánsko), sa zodpovedá riaditeľovi.

Správnu radu (Management Board) tvoria zástupcovia vlád a sociálni partneri (zamestnávateľia a odborové zväzy) v členských štátoch EÚ, zástupcovia Európskej komisie a jeden nezávislý odborník vymenovaný Európskym parlamentom. Rada strategicky usmerňuje činnosti nadácie Eurofound – obr. č.1.

Za Slovenskú republiku v súčasnosti pôsobia v Management Board:

Silvia Gregorcová – MPSVR SR , Alexandra Šarinová – RÚZ, Miroslav Hajnoš – KOZ SR.

Približne 100 zamestnancov nadácie pochádza z viacerých členských štátov a disponuje širokou škálou pracovných skúseností a odborných znalostí. Experti sú príležitostne vysielaní z vnútroštátnych správnych orgánov.

Priority nadácie Eurofound sú formované kľúčovými výzvami v oblasti sociálnej súdržnosti a spravodlivej transformácie v meniacom sa prostredí po kríze spôsobenej ochorením COVID-19. Nadácia Eurofound každé štyri roky

prehodnocuje svoju stratégiu a ciele. Po rozsiahlych konzultáciach s riadiacou radou a inštitúciami EÚ zostavuje nadácia štvorročný programový dokument.

Obr. č. 1 Management Board EF

Hlavné úlohy agentúry:

- uskutočňovať výskum v oblasti sociálnych záležitostí, zamestnanosti a práce, ktorý zahŕňa širokú škálu tém,
- predkladať tvorcom politík EÚ i členských štátov výsledky vrátane záverov založených na výskume na podporu pri vykonávaní politík s cieľom zlepšovať životné aj pracovné podmienky, navrhovať politiky zamestnanosti a podporovať sociálny dialóg,
- uľahčovať výmenu poznatkov medzi ľuďmi zapojenými do činnosti v tejto oblasti na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni.

Hlavné aktivity EF

Výskumný program Eurofoundu sa realizuje v rámci viacročných cyklov. V súčasnosti je to výskumný program na obdobie 2025 – 2028 s názvom „Podpora lepších politík pre silnú sociálnu Európu“. Tento program sa zameriava na poskytovanie výskumom podložených dôkazov na podporu tvorby politík v oblastiach práce, zamestnanosti a životných podmienok v Európskej únii.

Vzhľadom na meniace sa politické a ekonomické prostredie, vrátane volieb do Európskeho parlamentu v roku 2024 a vymenovania novej Európskej komisie, Eurofound prijal flexibilný a systémový prístup k svojmu výskumu. Cieľom je reagovať na aktuálne výzvy a poskytovať relevantné poznatky pre tvorcov politik.

Výskum reflektuje kľúčové faktory prinášajúce zmeny v pracovných a životných podmienkach. Konkrétne ide o demografické zmeny, technologické zmeny, klimatické zmeny a globálne politické a ekonomické trendy, ktoré sa odzrkadľujú vo výskumných projektoch v štyroch hlavných oblastiach:

1. **Pracovné podmienky a udržateľná práca** so zameraním na kvalitu práce, nové formy zamestnania a vplyv technologických zmien. V rámci tejto oblasti sa realizuje aj jeden z celoeurópskych prieskumov Analýza údajov z Európskeho prieskumu pracovných podmienok (EWCS).
2. **Pracovnoprávne vzťahy a sociálny dialóg** sústredujúce sa na skúmanie vývoja kolektívneho vyjednávania, minimálnych miezd a úlohy sociálnych partnerov v kontexte prebiehajúcich zmien,
3. **Zamestnanosť a trh práce** so zameraním na sledovanie trendov v zamestnanosti, najmä v súvislosti s digitalizáciou, starnutím populácie a potrebou udržať starších pracovníkov na trhu práce,
4. **Životné podmienky a kvalita života** zaoberajúce sa hodnotením vplyvu inflácie, nákladov na bývanie a sociálnych nerovností na kvalitu života občanov EÚ.

Okrem výskumných projektov realizuje Eurofound aj celoeurópske prieskumy, medzi ktoré patria:

- **Európsky prieskum pracovných podmienok (EWCS):** Zameraný na zhromažďovanie údajov o pracovných podmienkach v EÚ.
- **Európsky prieskum kvality života (EQLS):** Sleduje kvalitu života občanov v EÚ.
- **Európsky prieskum spoločností (ECS):** Analyzuje praktiky spoločností v oblasti riadenia a organizácie práce.

Zároveň Eurofound spravuje databázy ako *European Restructuring Monitor (ERM)*, sledujúci dopad reštrukturalizácií na zamestnanosť, a *EU PolicyWatch*, ktorý zhromažďuje informácie o reakciách vlád a sociálnych partnerov na krízy, ako je pandémia COVID-19, vojna na Ukrajine a dôsledky klimatickej krízy.

Výsledky činnosti nadácie sú komunikované Európskej komisii a ďalším partnerom. Používajú sa na vypracovanie politických opatrení založených na faktoch – napr. stratégie EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, smernice EÚ o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom, európskych iniciatív na podporu zamestnanosti mladých ľudí a záruky pre mladých ľudí.

Nadácia Eurofound prezentuje a diseminuje výsledky svojich výskumov a poznatkov najmä prostredníctvom webstránky <https://www.eurofound.europa.eu/en/home>, kde nájde čitateľ a záujemca široké spektrum výstupov, publikácií, vizualizácií a informácií o aktivitách jednotlivých krajín ako národných korešpondentov. Eurofound ponúka podcasty na rôzne témy, organizuje workshopy. Je aktívny na profesijne zameranej networkingovej sociálnej sieti LinkedIn a ďalších sociálnych sieťach. Dostupná je aj databáza PolicyWatch, kde je možné dohľadať nedávne zmeny v politikách jednotlivých členských krajín v rôznych oblastiach, databáza ekonomickej platformy-Databáza iniciatív a súdnych prípadov v EÚ a ďalšie.

Hlavnou cieľovou skupinou činnosti nadácie Eurofound sú tvorcovia politik na úrovni EÚ, ako sú rôzne inštitúcie EÚ, zamestnávateľské zväzy na úrovni EÚ a odborové zväzy na úrovni EÚ. Hlavnými užívateľmi výskumov a analýz Eurofoundu sú najmä inštitúcie EÚ, ako Európska komisia a Európsky parlament, národné vlády členských štátov EÚ, organizácie zamestnávateľov a odborové zväzy, výskumné inštitúcie a univerzity.

Kľúčové priority programu na rok 2025

Flexibilný a systémový prístup

Významné udalosti v roku 2025

V roku 2025 oslavuje Eurofound 50. výročie svojho založenia. V rámci neho organizuje niekoľko významných podujatí:

- **Brussels Briefing** (15. máj 2025): Diskusia o úlohe kvality práce pri udržiavaní starších pracovníkov na trhu práce.
- **Deň otvorených dverí** (13. jún 2025): Prezentácia práce Eurofoundu verejnosti v Dubline.
- **Výročná prednáška** (19. jún 2025): Téma „Život a práca v Európe 2025“.

- **Foundation Forum 2025** (19. – 20. november 2025): Diskusia o európskom sociálnom modeli ako kľúči ku konkurencieschopnému rastu. <https://www.eurofound.europa.eu>

Tieto aktivity podčiarkujú záväzok Eurofoundu poskytovať kvalitné výskumné poznatky na podporu sociálne spravodlivých a udržateľných politík v Európe.

Sieť národných korešpondentov tvoria zástupcovia jednotlivých NEC zo štátov EÚ a Nórska (Obr. č. 2). Jedenkrát do roka sa koná v sídle organizácie Eurofound výročné stretnutie korešpondentov pokrývajúcich jednotlivé štáty, ktoré sumarizuje ročnú prácu Eurofoundu a spoluprácu korešpondentov s dôrazom na využitie ich výstupov. Prezentujú sa aktuálne aj pripravované výskumné projekty, aktivity, výzvy a nové trendy do budúcnosti.

Konkrétne, podľa informácií od výskumníkov z Eurofound, za rok 2023 prišlo do organizácie 970 výstupov zo všetkých 27 štátov EÚ. Za rok 2024 to bolo 815 výstupov. Výstupy NEC boli využité v Eurofound publikáciách, prezentáciách, príspevkoch na stretnutiach na národnej / EÚ / high-level úrovni, v podcastoch, blogoch, atď. Za rok 2023 Eurofound vydal viac ako 100 publikácií, zorganizoval viac ako 35 eventov a pripravil 10 podcastov, články a blogy. Za rok 2024 to bol rovnaký počet publikácií a eventov, pripravil 6 podcastov, tiež vydal články a blogy.

Konkrétne aktivity tímu korešpondentov za Slovensko prezentuje nasledujúca časť.

II. Aktivity NEC Slovensko

Národný korešpondenčný tím organizácie Eurofoundu za Slovensko (NEC Slovakia) pracuje pod záštitou Inštitútu pre výskum práce a rodiny (IVPR) v Bratislave. Jeho hlavnou úlohou je poskytovať Eurofoundu aktuálne a spoľahlivé informácie o vývoji v oblasti pracovného života, zamestnanosti, pracovnoprávných vzťahov a životných podmienok na Slovensku.

Inštitút pre výskum práce a rodiny už viac ako 20 rokov spolupracuje s Eurofound so sídlom v Dubline. V roku 2021 sa IVPR opätovne v tendri uchádzal o projekt NEC (Network of Eurofound Correspondents) a tento za Slovensko získal. Práca na projekte je plánovaná na štyri roky so začiatkom 1. marca 2022.

Obr. č. 2: Foto NEC korešpondentov zo stretnutia v apríli 2025

Zdroj: <https://www.eurofound.europa.eu/en/network-eurofound-correspondents>

Na projekte NEC za Slovensko pracujú:

Doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc. – vedúci projektu

RNDr. Helena Rašová – supervízorka

Ďalší experti a expertky:

Ing. Ľudovít Czírja, CSc., PhDr. Daniela Kešelová, PhD. RNDr. Miroslava Kordošová, PhD., Mgr. Darina Kválová, PhD., Mgr. Martina Mičicová Ľuptáková, Mgr. Zuzana Turkovič, PhD.

Na projekte spolupracujú tiež: Filip Kordoš, Michaela Szabóová a ďalší.

Hlavné aktivity NEC Slovensko na IVPR

1. Monitorovanie a spravodajstvo o vývoji pracovného života

IVPR pravidelne zhromažďuje a analyzuje informácie o legislatívnych zmenách, politikách a trendoch v oblasti pracovných podmienok, zamestnanosti,

sociálneho dialógu a životných podmienok na Slovensku. Tieto údaje sú následne poskytované Eurofoundu na účely porovnávacích štúdií a výskumných správ.

2. Príspevky do databáz a výskumných projektov

IVPR prispieva do databáz Eurofoundu, ako sú:

- o **European Restructuring Monitor (ERM)** – sleduje reštrukturalizácie a ich dopad na zamestnanosť.
- o **EU PolicyWatch** – zhromažďuje informácie o politických opatreniach v reakcii na krízy, ako je pandémie COVID-19.

3. Podpora národného šírenia výstupov Eurofoundu

IVPR organizuje stretnutia so zástupcami sociálnych partnerov, štátnej správy a členmi Riadiacej rady Eurofoundu za Slovenskú republiku. Tieto stretnutia slúžia na diskusiu o aktuálnych témach a zabezpečujú spätnú väzbu pre Eurofound. Výstupy z činnosti pravidelne zasiela tím NEC partnerom na spoluprácu ako sú Štatistický úrad, Sociálna poisťovňa, odborové zväzy v rámci KOZ SR a ďalších zväzov, zamestnávateľským organizáciám najmä RÚZ, AZZZ, APZD a ďalším.

4. Príspevky do tematických výskumov

IVPR sa podieľa na výskumných projektoch Eurofoundu v oblastiach ako:

- o Pracovné podmienky a udržateľná práca
- o Pracovnoprávne vzťahy a sociálny dialóg
- o Zamestnanosť a trhy práce
- o Životné podmienky a kvalita života

Význam spolupráce

Prostredníctvom svojej činnosti IVPR zabezpečuje, aby boli slovenské špecifiká a vývojové trendy zohľadnené v európskych výskumných výstupoch. Táto spolupráca prispieva k tvorbe informovaných politik na úrovni EÚ aj Slovenska, ktoré reflektujú aktuálne výzvy v oblasti práce a sociálnych vecí. Pre viac informácií o aktivitách IVPR ako národného korešpondenta Eurofoundu môžete navštíviť stránku <https://ivpr.gov.sk/ivpr-a-eurofound>.

V roku 2024, v rámci projektu NEC (Network of Eurofound Correspondents) boli vykonané nasledovné aktivity:

Štúdie

Decarbonisation of residential heating and cooling: The heat pump challenge.

Dekarbonizácia vykurovania a chladenia obytných budov: Výzva tepelné čerpadlá

Miroslava Kordošová

Cieľom tohto výskumného projektu bolo zmapovať opatrenia zamerané na proces dekarbonizácie v EÚ so zameraním na inštaláciu tepelných čerpadiel v obytných budovách na zlepšenie energetickej účinnosti a zníženie emisií skleníkových plynov. Tepelné čerpadlá využívajú obnoviteľné zdroje energie (okolité/geotermálne teplo) na prenos užitočného tepla/chladu do vnútorných priestorov. V tejto oblasti existujú ambiciózne ciele EÚ a jednotlivých štátov, ako aj veľkorysá podpora financovania zo strany EÚ a jednotlivých štátov; ale nedostatok pracovných síl, nedostatočná ponuka zručností v stavebnom sektore a komplikovaný návrh dotácií/politik patria medzi prekážky pri dosahovaní týchto cieľov. Slovensko patrí k lídrom vo výrobe aj v inštalácii tepelných čerpadiel, problém je z pracovnou silou a vzdelávaním v oblasti tepelných čerpadiel.

Impact of the twin transitions at sectoral level. Dopady dvojitej tranzície na sektorovej úrovni – sektor stavebníctvo

Miroslava Kordošová

Cieľom tohto výskumného projektu bolo zmapovanie dvojitej tranzície na sektorovej úrovni, v prípade Slovenska sa jednalo o sektor stavebníctva. Stavebníctvo sa neustále vyvíja so zavádzaním nových technológií. Aby si stavebné spoločnosti udržali konkurencieschopnosť, musia tieto nové technológie prijať. Samozrejme z toho vyplývajú aj požiadavky na organizáciu práce, BOZP a podobne. V oblasti stavebníctva je absolútny nedostatok pracovných síl a zároveň nie je k dispozícii ani potrebná kvalifikačná štruktúra. Hoci stavebníctvo patrí v Európe k rozhodujúcim odvetviam pre úspešný prechod smerom k bezemisnému a trvalo udržateľnému rozvoju, v posledných rokoch zaznamenáva prepád. Stavbárov vrátane slovenských netrúpi len inflácia, vysoké ceny práce a drahé stavebné materiály, ale aj nedostatok kvalifikovaných pracovníkov. Na trhu práce v stavebníctve chýba cca 20 tisíc pracovníkov rôznych profesií a kvalifikácie. Stredné odborné školy so zameraním na stavebníctvo síce každoročne získavajú nových študentov, avšak väčšina absolventov po skončení štúdia odchádza pracovať do iného odvetvia.

Addressing challenges to mental health in Europe: trends and services. *Riešenie výziev duševného zdravia v Európe: trendy a služby*

Daniela Kešelová, Miroslava Kordošová

Cieľom výskumného projektu bolo zmapovať a pochopiť kľúčové trendy a prevalenciu nepriaznivého duševného zdravia medzi rôznymi skupinami obyvateľstva a identifikovať problémy, ktoré bránia prístupu k podpore v EÚ aj so zreteľom na Slovensko. Skúma politické opatrenia v službách duševného zdravia a opatrenia prijaté mimo týchto služieb (ako sú školy a pracoviská) s cieľom predchádzať alebo riešiť zlé duševné zdravie. Sumarizuje politiky, opatrenia, zdroje výskumov a trendy zamerané na problémy duševného zdravia alebo ich prevenciu. Pozerá sa aj za medicínsky pohľad na problémy duševného zdravia, vrátane zamerania, ktoré úzko presahuje služby duševného zdravia, pričom sa zaujíma o identifikáciu iných politík/služieb.

Collecting information and data on independent living. *Zber informácií a údaje o nezávislom živote*

Daniela Kešelová, Darina Kválová, Zuzana Turkovič

Výstup sa na celoslovenskej úrovni zameriava na vybrané aspekty vedenia nezávislého života a deinštitucionalizácie. Cieľovými skupinami v štúdií sú osoby so zdravotným postihnutím, seniori, deti do 18 rokov zo zraniteľných skupín, dospelí s problémami s duševným zdravím, osoby bez domova a obeť domáceho násillia. V prvej hlavnej časti popisuje vybrané štatistické údaje o osobách žijúcich v zariadeniach sociálnych služieb a školských zariadeniach v triedení podľa vekových skupín. Prináša tiež štatistické údaje o kapacitách v psychiatrických nemocniciach a oddeleniach, dáta o osobách v dočasnóm bývaní so zameraním na osoby bez domova a na obeť domáceho násillia v bezpečných ženských domoch. Špecifickou témou v štúdií je problematika životných podmienok v rezidenčných zariadeniach a v dočasnóm ubytovaní uvedených cieľových skupín. Ďalšia hlavná časť sa zameriava na oblasť deinštitucionalizácie. Mapuje stratégie na národnej úrovni a iniciatívy podporujúce nezávislý život. Komparatívna štúdia porovnávajúca uvedenú problematiku medzi jednotlivými štátmi EÚ bola vydaná organizáciou Eurofound 25. októbra 2024 a je dostupná na:

<https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2024/paths-towards-independent-living-and-social-inclusion-europe>

Informal care and undeclared care work. Neformálne opatrovanie a nedeklarovaná starostlivosť

Daniela Kešelová, Zuzana Turkovič

V prvej časti sa výstup na národnej úrovni zameriava najmä na výzvy, ktorým čelia neformálni opatrovatelia a opatrovatelky a na politiky podpory neformálnych opatrovateľov a opatrovateľiek. Vzhľadom k tomu, že jednou z hlavných cieľových skupín, na ktoré sa štúdia primárne zameriavala, sú mladí opatrovatelia a opatrovatelky do 18 rokov sa uvedená časť venuje aj opatreniam pre ich podporu. Ďalšou cieľovou skupinou štúdie boli osoby vykonávajúce viac typov neformálnej starostlivosti (tzv. sendvičová generácia). Druhá hlavná časť mapuje problematiku nedeklarovanej práce v oblasti starostlivosti. Nedeklarovaná starostlivosť bola definovaná ako „platené služby starostlivosti, vykonávané niekedy v domácnostiach, ktoré nie sú vykazované verejným orgánom“. Zisťované boli podmienky vykonávania nedeklarovanej starostlivosti, sociodemografické charakteristiky opatrovateľov a opatrovateľiek, výzvy, ktorým čelia a mapovaniu politik zameraných na formalizáciu, resp. zabránenie nedeklarovanej starostlivosti. Komparatívnu štúdiu porovnávajúcu problematiku medzi jednotlivými štátmi EÚ vydal Eurofound 25. marca 2025 a je dostupná na: <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2025/undeclared-care-work-eu-policy-approaches-complex-socioeconomic-challenge>

National mapping of pay transparency measures and work of equal value principles – STAGE 1, Pay transparency measures and work of equal value principles – STAGE 2. Národné mapovanie opatrení transparentnosti odmeňovania a princípov rovnakej hodnoty – 1. ETAPA, Opatrenia transparentnosti odmeňovania a princípy rovnakej hodnoty – 2. ETAPA

Zuzana Turkovič

Prvá etapa úlohy bola zameraná na získanie základných informácií o opatreniach zameraných na transparentnosť odmeňovania a odmeňovanie práce rovnakej hodnoty, ktorá je ustanovená § 119a Zákonníka práce. Za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty sa podľa neho považuje práca rovnakej alebo porovnateľnej zložitosti, zodpovednosti a namáhavosti, ktorá je vykonávaná v rovnakých alebo porovnateľných pracovných podmienkach a pri dosahovaní rovnakej alebo porovnateľnej výkonnosti a výsledkov práce v pracovnom pomere u toho istého zamestnávateľa.

Nadväzujúcu druhú fázu reprezentovala prípadová štúdia, ktorá bola vypracovaná v spolupráci s Národným inšpektorátom práce so zameraním na

problematiku konceptu hodnoty práce a rovnakej odmeny za prácu rovnakej hodnoty. Išlo o podrobné pokrytie viacerých s touto oblasťou súvisiacich tém, ktoré sa viažu k výkonu inšpekčnej činnosti, ako napr. definovanie s posudzovanie hodnoty práce v praxi, preventívne opatrenia a osвета, špecifiká súkromného a verejného sektora či príklady dobrej praxe.

Policies to support vulnerable workers. *Politiky na podporu zraniteľných pracovníkov*

Zuzana Turkovič, Martina Mičicová Ľuptáková

Európska únia sa zaviazala zabezpečiť spravodlivé a primerané pracovné podmienky pre všetkých pracovníkov. Niekoľko smerníc a politík ustanovuje kľúčové zásady a práva, avšak mnohí pracovníci naďalej čelia výzvam súvisiacim s neistotou zamestnania (práce) aj napriek týmto opatreniam. Cieľom úlohy bolo objasniť vývoj v oblasti nejistej/prekérnej práce, priblížiť pracovné podmienky zraniteľných pracovníkov a pochopiť faktory vysvetľujúce pretrvávajúcu takejto práce na pracovnom trhu. Okrem toho bolo cieľom tiež zmapovať legislatívne a iné opatrenia a ich efektívnosť. Osobitná pozornosť bola venovaná aspektom a regulácii pracovného pomeru na dobu určitú, náležitosti ukončenia pracovného pomeru, či podmienkam hromadného prepúšťania. Súčasťou úlohy bol aj prehľad aktívnych opatrení trhu práce a ich implementácie s osobitným zreteľom na vybrané kategórie pracovníkov (napr. mladí ľudia, ľudia vo vyššom veku, osoby so zdravotným znevýhodnením).

Involvement of social partners in national policy making and EU-related policies. *Zapojenie sociálnych partnerov do tvorby národných politík a politík súvisiacich s EÚ*

Rastislav Bednárík

Na základe konkrétnych príkladov sa v štúdiu nachádza posúdenie vplyvu politík semestra EÚ, požadovaných reforiem a investícií na národné politiky. Bolo vybraných 5 politík z Plánu obnovy a odolnosti: Podpora predprimárneho vzdelávania, Výstavba, rekonštrukcia a vybavenie novej siete nemocníc, Zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov, Fungovanie schémy dekarbonizácie priemyslu a Zabezpečenie školského vybavenia a školenie učiteľov v oblasti OZE alebo elektromobility. Osobitne bola sledovaná kvalita zapojenia sociálnych partnerov (organizácií zamestnávateľov a odborárov) do tvorby národných politík a politík súvisiacich s EÚ vo vyššie uvedených oblastiach: jednak vývoj v rokoch 2020-2024, ďalej vplyv politických faktorov, úloha sociálnych partnerov na najvyššej úrovni a úloha sektorových partnerov v čase implementácie reforiem a politických opatrení, a tiež analýza explicitnej

podmienosti európskeho semestra a najmä Plánu obnovy a odolnosti, ktoré spúšťajú národné reformy.

Štúdie reprezentatívnosti

V predchádzajúcom období boli vypracované viaceré štúdie reprezentatívnosti (REP) s cieľom zmonitorovať štruktúru a trendy zamestnanosti a existenciu a priebeh sociálneho dialógu a zastupovanie na európskej úrovni vo vybraných sektoroch hospodárstva na Slovensku. Každá REP má štandardnú štruktúru – Informácie o situácii v sektore najmä z aspektu zamestnanosti a pôsobení zamestnávateľských a odborárskych zoskupení v sektore, ďalej sú tu Informačné listy o konkrétnych zamestnávateľských a odborárskych organizáciách a prehľad o sociálnom dialógu v danom sektore. V roku 2024 s presahom do roku 2025 boli vypracované REP za nasledujúce segmenty:

- Osobné služby (Hair & beauty) (*Miroslava Kordošová*)
- Koža a garbiarstvo (*Miroslava Kordošová*)
- Prístavy (*Daniela Kešelová*)
- Vnútrozemská vodná doprava (*Daniela Kešelová*)
- Železničná doprava – (*Daniela Kešelová*)
- Výroba cukru (*Rastislav Bednárík*)

Ročné prehľady

Working time up-date 2023 - 2024. *Pracovný čas 2023 – 2024* – Doplnenie databázy Eurofound o aktuálnych aktivitách týkajúcich sa pracovného času na Slovensku

Miroslava Kordošová

Pravidelne každé dva roky sa aktualizuje databáza o pracovnom čase na Slovensku. V roku 2024 sa aktualizovali niektoré údaje týkajúce sa priemerného počtu hodín pracovného času vo vybraných sektoroch hospodárstva SR – chemický priemysel, strojárstvo, bankovníctvo, maloobchod a verejná správa. Ďalej sa kontrolovali a aktualizovali údaje o regulácii pracovného času, vrátane zákonných limitov týždenného pracovného času, nárokov na ročnú dovolenku podľa zákona a kolektívnom vyjednávaní, odhadov priemerného kolektívne dohodnutého normálneho pracovného času.

Slovakia: Developments in working life 2024 – Working papers. *Vývoj v pracovnom živote – ročná revue 2024*

Rastislav Bednárík, Martina Mičicová Luptáková, Miroslava Kordošová, Ľudovít Czírja, Daniela Kešelová, Zuzana Turkovič

V uvedenom materiáli sa nachádzajú informácie týkajúce sa najdôležitejších udalostí v pracovnom živote na Slovensku v roku 2024.

Slovakia: Working life country profiles update 2024. *Pracovný život – Profil krajiny (Slovensko)*

Rastislav Bednárík, Martina Mičicová Luptáková, Miroslava Kordošová, Ľudovít Czírja, Daniela Kešelová, Zuzana Turkovič

Na internetovej stránke Eurofoundu sú publikované profily pracovného života krajín EÚ. Tieto profily sa každoročne upravujú a inovujú. Aktualizáciu za Slovensko pripravili všetci členovia tímu NEC Slovensko.

Minimum wages – annual review 2024 and country profiles on minimum wage setting. *Minimálne mzdy – ročný prehľad 2024 a profil krajiny o nastavení minimálnej mzdy*

Ľudovít Czírja

Správa o minimálnej mzde sa vypracováva každoročne a týka sa úrovne minimálnej mzdy platnej na Slovensku od 1. januára daného roku a okolností jej určenia. Údaje o mesačnej a hodinovej minimálnej mzde sa pribežne vkladajú do historickej databázy formou Excel tabuľky za jednotlivé mesiace roka a dopĺňajú sa o minimálne mzdové tarify podľa šiestich stupňov obťažnosti prác uvedených v Zákonníku práce. Tieto základné informácie boli doplnené o spôsob určenia minimálnej mzdy na r. 2025, o stanoviská sociálnych partnerov a tripartitné rokovania s vládou. Tohtoročná aktualizácia zahŕňovala špecifické informácie o tom, aké opatrenia boli prijaté na realizáciu Smernice EÚ o minimálnej mzde na Slovensku. K tomu boli poskytnuté podrobné informácie o opatreniach prijatých v novele Zákona o minimálnej mzde (Zákon č. 289/2024) a v novele Zákona o kolektívnom vyjednávaní. Okrem toho bol aktualizovaný Profil Slovenska o minimálnej mzde.

Databázy

Screening of ERM supports instruments update within EU Policy Watch – Phase

1. *Skríning ERM podpora pre aktualizáciu nástrojov v rámci EU Policy Watch – 1. fáza, a Update of restructuring supports instruments in the EU Policy Watch*

database – Phase 2. Aktualizácia nástrojov podpory reštrukturalizácie v databáze EUPolicyWatch – 2. fáza

Rastislav Bednárík, Miroslava Kordošová

EU Policy Watch database – update T3 2023. Databáza EU PolicyWatch – aktualizácia T3 2023

Rastislav Bednárík, Daniela Kešelová, Miroslava Kordošová

T3 2024 – General review and update of cases. T3 2024 – Všeobecná kontrola a aktualizácia prípadov

Rastislav Bednárík, Daniela Kešelová, Ľudovít Czírja, Miroslava Kordošová

ERM restructuring events database (factsheets) in 2024. Databáza udalostí reštrukturalizácie ERM (poskytnutie informačných listov ERM v r. 2024

Filip Kordoš

Contributing to the maintenance of contact information and subscription preferences of Eurofound's defined stakeholders and target audiences at national level – update. Prispievanie k udržiavaniu kontaktných informácií a schválených preferenčných zainteresovaných strán a cieľových skupín definovaných nadáciou Eurofound na národnej úrovni – aktualizácia

Miroslava Kordošová

Výstupy korešpondentov (vrátane výstupov za Slovensko) sú použité v publikáciách Eurofound porovnávajúcich konkrétnu problematiku medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ a Nórska. Podľa informácií expertov prezentujúcich na výročnom stretnutí korešpondentov mala veľký význam napríklad štúdia reprezentatívnosti a sociálneho dialógu (REP Study) realizovaná v roku 2020 „Local and regional government sector and social services“ (Sektor miestnej a regionálnej štátnej správy a sociálne služby), z ktorej informácie prispeli k zriadeniu Výboru pre európsky sektorový sociálny dialóg v sociálnych službách (European Sectoral Social Dialogue Committee on Social Services) v júli 2023.

Zároveň boli komparatívne štúdie za Slovensko použité vo výskumných správach Eurofound v rámci jednotlivých oblastí výskumu, predovšetkým v oblasti zamestnanosti a trhu práce a životných podmienok a kvality života.

Použitá literatúra a zdroje

Cojocariu, V. – Malacalza, P. (2025) Achievements in 2023 and 2024, feedback from the Management Board and Annual progress report. Annual meeting Dublin. 9 April 2025.

Eurofound (2024), Eurofound work programme 2025 – Programming document 2025–2028: Supporting better policies for a strong social Europe, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Dostupné na: <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2025/eurofound-work-programme-2025>

Eurofound (2024), Multiannual research programme 2025 – 2028 – Responding to Europe's new opportunities and challenges, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Dostupné na: <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2025/multiannual-research-programme-2025-2028-responding-europes-new-opportunities-and>

Eurofound (2024), Living and working in Europe 2023, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Dostupné na: <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2024/living-and-working-europe-2023>

Jepsen, M. (2025) Eurofound's multiannual research programme 2025 – 2028: A holistic approach. Annual meeting Dublin. 10 April 2025.

<https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies>

<https://www.eurofound.europa.eu/en/>

<https://ivpr.gov.sk/ivpr-a-eurofound>

<https://www.ewcs2024.eu/lang/sk/about.html>

<https://www.facebook.com/eurofound.europa.eu/>

<https://www.eurofound.europa.eu/en/network-eurofound-correspondents>

<https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2024/living-and-working-europe-2023>

BULLETIN IVPR

ročník 6 (2025)

Vydáva Inštitút pre výskum práce a rodiny,
Špitálska 25, 27, 812 41 Bratislava
IČO 308 47 451
ivpr@ivpr.gov.sk, www.ivpr.gov.sk
Vychádza 12 x ročne. NEPREDAJNÉ.
ISSN 2729-9767
EV 6041/22

Ďalšie informácie o IVPR získate na webových stránkach
www.ivpr.gov.sk